

OBSAH:

PŘEDMLUVA	8
1 INSTITUCIONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ EVROPSKÉ UNIE A EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ	11
1.1 Od Evropského hospodářského společenství k Evropské unii	11
1.2 Smlouva o založení Evropské unie	12
1.2.1 Smlouva o Evropském hospodářském prostoru	16
1.3 Instituce Evropského společenství	18
1.3.1 Rada ministrů	18
1.3.2 Evropská rada	20
1.3.3 Mezivládní konference	21
1.3.3.1 Mezivládní konference 1996-1997	22
1.3.4 Komise Evropského společenství (Evropská komise)	25
1.3.5 Evropský parlament	26
1.3.6 Evropský soudní dvůr	31
1.3.7 Auditorický dvůr	32
1.3.8 Rada stálých zástupců (COREPER)	32
1.3.9 Hospodářský a sociální výbor (ECOSOC)	32
1.3.10 Výbor regionů	33
1.3.11 Evropský ombudsman	33
1.3.12 Evropská investiční banka	35
1.3.13 Evropská centrální banka (ECB)	35
1.4 Systém právních norem Evropského společenství	36
1.4.1 Postupy při tvorbě zákonů a rozhodnutí	41
1.4.2 Účast Evropského parlamentu na legislativě	48
1.5 Činnosti a pravomoci Evropského společenství - článek 3.	51
2 PROGRAM BUDOVÁNÍ VNITŘNÍHO TRHU	55
2.1 Od společného k jednotnému trhu	55
2.2 Efekty jednotného trhu	57
2.3 Akční plán jednotného trhu z června 1997	58
2.4 Statut evropské firmy	60
3 CELNÍ UNIE A OBCHODNÍ POLITIKA	63
3.1 Teoretické aspekty celní unie	63
3.1.1 Různé typy integrace	63
3.1.2 Efekty celní unie. Statické pojetí efektů a nákladů celní unie	65
3.1.3 Dynamické pojetí efektů celní unie - efekty z růstu výroby	71
3.2 Přejechod od celní unie k hospodářské unii	74
3.3 Jiné bariéry mohou omezit účinnost celní unie	77
3.4 Společná obchodní politika ES - základní rysy	79

4 OCHRANA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V EVROPSKÉM SPOLEČENSTVÍ	85
4.1 Význam hospodářské soutěže pro ES	85
4.2 Kartelové smlouvy a jednání ve shodě - článek 85	88
4.3 Dominantní postavení - článek 86	94
4.4 Státní podpory firmám - článek 92	98
4.4.1 Teoretický pohled na státní podporu	100
4.4.2 Definice a formy státních podpor	102
4.5 Ochrana před dumpingovými dovozy	108
5 STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EU	115
5.1 Obecně k pojmu strukturální politiky	115
5.2 Strukturální cíle Evropské unie	119
5.3 Regionální politika EU	123
5.3.1 Přístupy k regionální politice, aktivity vlád	123
5.3.2 Regionální politika na úrovni Unie	126
5.3.3 Budoucnost regionální politiky EU.	129
5.4 Podpora malých a středních podniků	130
5.4.1 Skrytý gigant	131
5.4.2 Právní zvýhodnění MSP	132
5.4.3 MSP v jednotném trhu	132
5.4.4 Zvýhodnění MSP při ochraně hospodářské soutěže	133
5.4.5 "Bílá kniha" rovněž pamatuje na MSP	135
5.4.6 Kooperace MSP není snadná	137
5.4.7 MSP a rozvoj vědy a techniky	139
5.5 Koncepce strukturální politiky v Bílé knize "Růst, konkurenční schopnost, zaměstnanost"	140
5.6 Specifické aspekty průmyslové politiky EU	154
5.6.1 "Útlumové obory" a jejich osud	154
5.6.2 Podpora nadějných oborů a výroby	156
5.6.3 Průřezová opatření na podporu konkurenční schopnosti	158
5.7 Výzkum a vývoj	166
5.7.1 Metody a nástroje koordinačních aktivit v oblasti VV	166
5.7.2 Rámcové programy výzkumu a vývoje	167
5.8 Pokus o zobecnění aktivit EU ve strukturální politice	170
6 SPOLEČNÁ DOPRAVNÍ POLITIKA EU	173
6.1 Proč společná politika?	173
6.2 Pojetí společné dopravní politiky do přijetí maastrichtských smluv	174
6.3 Širší pojetí dopravní politiky po Maastrichtu	179
6.3.1 Akční program 1995-2000	180
6.3.2 Problém dopravní politiky EU - koordinace dopravních odvětví.	183
6.3.3 Zelená kniha o oceňování nákladů v dopravě	184
6.4 Závěrem k charakteristice společné dopravní politiky EU.	187

7 POLITIKA V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	189
7.1 Právní stránka ochrany životního prostředí	189
7.2 Program trvale udržitelného rozvoje	194
7.2.1 Odvětvové priority akčního programu	196
7.2.2 Finanční nástroje	199
7.2.3 Ekologické daně v Evropské unii	201
8 SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA	203
8.1 Proč společná politika a regulovaný trh?	203
8.2 Obecně o nástrojích regulace zemědělského trhu	206
8.2.1 Cenová stabilita a intervenční nákupy a prodeje	206
8.2.2 Podpora zemědělství pomocí regulačních nástrojů.	210
8.3 Základní rysy společné zemědělské politiky.	214
8.3.1 SZP před reformou z roku 1992.	216
8.3.2 Evropský zemědělský záruční a usměrňovací fond	220
8.3.3 Agroměnový systém, "zelené peníze".	222
8.3.4 MacSharryho reforma SZP z roku 1992.	225
8.3.5 Úvahy o budoucnosti společné zemědělské politiky.	232
8.3.5.1 Orientace na venkovskou politiku.	232
9 SOCIÁLNÍ POLITIKA	239
9.1 Vznikne v Evropě také sociální unie?	240
9.2 Aktivity EU v sociální oblasti	243
9.2.1 Koncepce původní Římské smlouvy	243
9.2.2 Pojetí sociální politiky ve smlouvě o jednotném trhu.	246
9.2.3 Charta sociálních práv pracujících Evropského společenství	248
9.2.3.1 Evropský sociální prostor a evropský sociální model.	248
9.2.3.2 Přijetí sociální charty v roce 1989	251
9.3 Koncepce sociální politiky v maastrichtské smlouvě	255
9.3.1 Doplnění Římské smlouvy	256
9.3.2 Separátní dohoda jedenácti členů o sociální politice	257
9.3.3 Komplikace okolo sociální politiky	259
9.4 Amsterodamská smlouva o sociální politice EU.	261
9.4.1 Větší akcent na sociální záležitosti	261
9.4.2 Politika zaměstnanosti jako nová funkce Společenství.	263
9.5 Aktuální problémy sociální politiky EU	264
9.5.1 Výdělký, nezaměstnanost, pohyb pracujících.	264
9.5.2 Malá nezaměstnanost = vyšší mzdy?	266
9.5.3 Volný pohyb pracovních sil - nejednoznačné efekty.	267
9.5.4 Bílá kniha o aktuálních cílech sociální politiky EU	268
9.5.5 Lucemburský summit o zaměstnanosti	270
10 MĚNOVÁ POLITIKA	273
10.1 Krátce o historii	273
10.1.1 Wernerova zpráva	274
10.1.2 Evropský měnový systém (EMS)	276
10.1.2.1 Síť středních paritních kursů	277

10.1.2.2 Mechanismus směnných kursů (ERM)	278
10.1.2.3 Evropská měnová jednotka ECU	278
10.1.2.4 Účinnost EMS	281
10.1.2.5 Budoucnost: "EMS 2"	283
10.2 Rozhodnutí o vytvoření Evropské měnové unie (EMU)	284
10.2.1 Očekávané výhody a důsledky měnové unie	285
10.2.1.1 Trochu teorie - je EU optimální měnovou oblastí?	288
10.2.2 Etapy přechodu k měnové unii	291
10.2.2.1 Plnění konvergenčních kritérií v průběhu druhé etapy	294
10.2.2.2 Důsledky neúčasti v EMU.	297
10.3 Jak bude Evropská měnová unie fungovat?	299
10.3.1 Evropská centrální banka a Evropský systém centrálních bank	299
10.3.2 Rozpočtové schodky a "Pakt stability".	301
10.3.3 Co lze v budoucnu očekávat?	307
11 DAŇOVÁ POLITIKA A ROZPOČET EU	313
11.1 Daně v Evropské unii	313
11.1.1 Ustanovení Smlouvy o daních	313
11.1.1.1 Přímé daně a vnitřní trh	316
11.1.1.2 Snahy o koordinaci přímých daní	318
11.1.2 Nepřímé daně.	321
11.1.2.1 Daň z přidané hodnoty	321
11.1.2.2 Spotřební daně	328
11.2 Evropský rozpočet	330
11.2.1 Povaha a funkce rozpočtu	330
11.2.2 Výdaje rozpočtu	332
11.2.3 Příjmy evropského rozpočtu	334
11.2.4 Specifika rozpočtové politiky EU	337
11.2.4.1 Režim sestavování rozpočtu	337
11.2.4.2 "Mechanismus Fontainebleau"	339
12 K NĚKTERÝM PROBLÉMŮM ROZŠÍŘENÍ EVROPSKÉ UNIE	345
12.1 Které státy se hlásí a jaké jsou podmínky pro jejich přijetí do Evropské unie?	345
12.2 Některé důsledky rozšíření pro Evropskou unii	350
12.2.1 Ekonomické důsledky	350
12.2.2 Institucionální důsledky i předpoklady.	352
12.3 Důsledky i předpoklady přijetí do EU z hlediska kandidujících států.	356
12.3.1 Různé názory českých politiků o evropské integraci.	356
12.3.2 Bílá kniha o přípravě přidružených států na integraci do vnitřního trhu Unie.	359
12.3.3 Program PHARE	364
12.3.4 Jak se přibližuje Česká republika členství v EU?	365